

Torah from Around the World

De ultieme religieuze uitdaging is Gods beeld en gelijkenis te zien in iemand die niet op ons lijkt.

Rabbin Jonathan Sacks z"l

Sjabbat 27 februari 2021 / 15 Adar 5781, Tetsawè, Sjemot/Exodus 27:20 - 30:10

Tanach blz. 165 - 172

Haftara: Jesaja/Jesjahoe 61:1 - 9

Tanach blz. 904 - 905

Vertaler: Paula Reisner

Commentaar: **Rabbin Ellen Weinberg Dreyfus** is emeritus rabbin van 'B'nai Yehuda Beth Shalom' in Homewood, Illinois. Ze is voormalig voorzitter van de CCAR, de Central Conference of American Rabbis.

Oorspronkelijke Engelse tekst: <https://reformjudaism.org/learning/torah-study/torah-commentary/bringing-light-torah>

Tora belichten

Tetsawè was mijn bat mitzwa parsje ... 50 jaar geleden. Het is moeilijk te geloven dat het al zo lang geleden is en dat ik oud genoeg ben om zulke dingen te zeggen. Er is mij verteld dat het de eerste bat

mitswa-ceremonie was in de KAM-sjoel (Kehilat Anshé Ma'arav, tegenwoordig KAM Isaiah Israel Congregation), de oudste gemeenschap in Chicago. Ik was me destijds niet van dat 'eerste' bewust, maar er waren slechts weinig meisjes in de Joodse les, die toen nog een optionele aanvulling was op de reguliere godsdienstles. De klas bestond ooit uit veertien jongens en mijzelf. Onze familie hield de viering beperkt. Familie en vrienden kwamen na de dienst naar ons huis voor een heerlijke lunch die mijn moeder had klaargezet, en mijn oom nam een paar foto's. 's Avonds had ik een kinderpartijtje in een plaatselijke school, met hapjes en dansmuziek die op 45-toerenplaatjes werd gespeeld op een draagbare platenspeler. Ja, het was mogelijk om volwassen te worden zonder een cateraar of een DJ.

Als bat mitswa begreep ik niets van de sidra en ik kan me niet herinneren dat mijn docenten probeerden die aan me uit te leggen of me hielpen er enige betekenis in te vinden. Ik wist dat het om regels ging die niet langer relevant waren, maar de woorden waren exotisch en ik leerde eenvoudigweg de lettergrepen uit te spreken, die ik verondersteld werd na te papegaaien. Hierop terugziend zie ik de hele ervaring als een gemiste kans.

Jaren later, toen ik als volwassene sidra Tetsawè las, ontdekte ik aspecten in de tekst die mij destijds mogelijk aangesproken hadden. Ik was een kind dat dol was op naaien; toen ik op de middelbare school zat, maakte ik een deel van mijn kleding zelf. Ik zou willen dat iemand mij had gewezen op de beschrijvingen van de stoffen, de kleuren en weefsels in de instructies voor het maken van de priesterlijke gewaden voor Aaron en zijn zonen. Ik had me kunnen verhouden tot 'het bovenkleed van het priesterschap, volledig van blauwpurperen wol' en tot 'rondom gemaakt van geweven stof' (Sjemot/Exodus 28:31-32). Stel je toch eens de pracht voor van een instructie als:

'Op de hele zoom moet je granaatappels van blauwpurperen, roodpurperen en karmozijnrode wol aanbrengen met gouden belletjes ertussen, steeds om en om een gouden belletje en een granaatappel' (Sjemot/Exodus 28:33-34).

Wat een prachtige materialen en creatieve opmaak! Ik zou willen dat ik deze woorden destijds had begrepen, ze zouden me geholpen hebben om als jongere betekenis te vinden in de tekst.

Onze sidra begint met de opdracht het 'neer tamid' – de lamp in de Misjkan die voortdurend moet branden – aan te steken. In de Midrasj vergelijken de rabbijnen het licht van de lamp met de studie van Tora:

'Zie hoe de woorden van Tora licht geven aan degene die ze bestudeert ... Zij die de Tora bestuderen, geven licht, waar ze ook zijn. Het is zoals iemand die in de duisternis staat met een lamp in zijn hand: als hij een steen ziet, zal hij niet struikelen, noch zal hij over een goot vallen, omdat hij een lamp

vasthoudt; zoals er staat: 'Uw woord is een lamp voor mijn voet, een licht op mijn pad' (Tehiliem 119:105) ... Wat is de lamp van God? Zoals in de Tora staat: 'Want de mitswa is een lamp en de Tora is een licht' (Misjlee/Spreuken 6:23). (Sjemot Rabba 36:3).

Het is onze uitdaging en verantwoordelijkheid om Tora te onderwijzen, de Tora die licht schenkt aan degenen die hem bestuderen, om hun levenspad in de wereld te verlichten en hen te helpen licht aan anderen door te geven. In mijn tientallen jaren als rabbijn van een kehilla heb ik met veel bar en bat mitswa-studenten gewerkt. Mijn eigen teleurstellende ervaring was op de achtergrond aanwezig als ik een poging deed om mijn studenten te helpen betekenis te vinden in de sidra die hen was toegewezen. Duizenden rabbijnen en voorzangers en docenten doen hetzelfde voor hun studenten, waarmee ze de woorden tot leven laten komen voor een nieuwe generatie. Elke docent kent het plezier als hij een licht ziet opgaan bij een student die iets ontdekt dat hij of zij eerder niet wist. De tekst kan moeilijk of onduidelijk zijn, maar de strijd om te begrijpen en te interpreteren is al millennia lang onze uitdaging en is een proces dat in de toekomst zal voortgaan. Zoals onze rabbijnen onderwezen: 'Zij die Tora bestuderen geven licht, waar ze ook zijn.'